

13.10.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 6.10.2022 klo 14.00–15.50

Paikka Salpakeskus, nh Aula 2 ja Teams

Läsnä Markku Hannonen, Kotkan kaupunki
Kari Jääskeläinen, Kymen Yrittäjät ry
Esa Korkeamäki, poistui klo 15.40
Heini Kukkonen, Kymijoen vesi ja ympäristö ry
Sonja Laitinen, SAK ry ja STTK ry
Mika Peltonen, Etelä-Karjalan kauppakamari
Satu Sikanen, Etelä-Karjalan liitto
Jouni Väkevä, Metsäkeskus Kaakkois-Suomi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus:
Satu Mäkelä, puheenjohtaja
Kari Halme
Hanna Kailasto
Visa Niittyniemi
Tarja Paananen
Sanna Lindqvist, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Satu Mäkelä avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi kokoukseen.

2 Edellisen kokouksen muistio 4.5.2022

Edellisessä kokouksessa toukokuussa käsiteltiin mm. alueellisia kehitysnäkymiä sekä Ukrainan sodan vaikutuksia ja huoltovarmuutta.

3 Johtajien/vastuualueiden ajankohtaiset

Puheenjohtaja kertoi ELY-keskuksessa tapahtuneista henkilövaihdoksista. Ylijohtaja Leena Gunnar on jäänyt eläkkeelle 1.10.2022. Satu Mäkelä toimii ylijohtajana väliaikais määräyksellä, kunnes Valtioneuvosto nimittää ylijohtajan. Visa Niittyniemi on valittu Y-vastuualueen johtajaksi ajalle 1.10.2022–31.12.2024. Tea Munne E-vastuualueelta on eläköitynyt ja Mikko Hannula on nimitetty työllisyyden, yrittäjyyden ja osaamisen palvelut-yksikön päällikön tehtävään ajalle 1.10.2022–30.9.2027.

Ajankohtaista **elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueella** on EU-ohjelmakausien vaihdokset maaseutuohjelmassa sekä EAKR ja ESR rahoituksessa. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) on alkamassa uutena rahoituksena. Itäisen Suomen elinvoimaa vahvistavien toimenpiteiden rahoituksesta kohdennetaan kolme miljoonaa euroa kansallista yritysten kehittämisavustusvaltuutta Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueella toimiville pk-yrityksille. Yritysrahoitusta on yhteensä myönnettävissä melko paljon ja yritysten kontaktointia ja aktivointia tullaan tekemään yhteistyössä verkostojen kanssa. Koronan jälkeen alkanut Venäjän hyökkäyssota

13.10.2022

Ukrainaan vaikuttaa maakaasusta riippuvaisiin Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen maakuntiin. Sodan ja pakotteiden vaikutus näkyy myös matkailussa ja logistiikassa. Työllisyystilanne on Kaakkois-Suomessa kaikesta huolimatta hyvä, mutta työnantajilla on ollut hankaluuksia rekrytoida osaavaa työvoimaa.

TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 6.10.2022. Uudistuksessa TE-toimiston tehtävät ja henkilöstö sekä ELY-keskusten työvoimapalveluiden hankintaa tekevät henkilöstö siirtyisi kuntiin. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi kunnille 1.1.2025. Kaakkois-Suomessa on muodostumassa kolme järjestämistahoa: Etelä-Karjala, Kouvola ja Etelä-Kymenlaakso. ELY-keskus ja TE-toimisto ovat kuntajohtajille pideytyissä tilaisuuksissa kertoneet uudistuksen valmistelusta ja sisällöstä. Lisäksi Kuntaliiton kanssa on pidetty henkilöstölle kaksi samansisältöistä tilaisuutta, joissa aiheena kunta työnantajana. Alueellinen valmistelu kolmella järjestämisalueella on lähtenyt liikkeelle. Työ- ja elinkeinoministeriön TE-palvelujen uudistus – tilannekatsauswebinaari on tulossa 12.10.2022.

Kari Halme kertoi **liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen** osalta vuoden 2022 olevan erittäin haastava. Kustannusten nousu mm. päällysteuraakoiden hintaan, bitumi-indeksiin sekä sähköenergiaan aiheuttaa yhteensä 4,7 miljoonan euron kustannusvaikutuksen tienpidon määrärahoihin. Tästä syystä maantiet 408 ja 409 sekä Savitaipaleen taajamaturvallisuuden parantaminen ja Valkealan väylän kunnostaminen jäävät toteuttamatta.

Vuoden 2023 toimintasuunnitelma toimitetaan Väylävirastoon 7.10.2022 ja valmistava tulosneuvottelu käydään 9.11.2022. Valtion ensi vuoden budjetin valmistelussa perustienpidon rahoitusta leikataan 100 miljoonaa euroa. Hallituksen budjettiriihessä perustienpitoon saadaan 50 miljoonaa euroa lisää. Tämä lisäys ei kuitenkaan kata edes hintojen nousua. Ensi vuosi tulee olemaan määrärahojen ja resurssien osalta todella huono. Teiden hoito priorisoidaan ja korjauksista joudutaan tinkimään. Esimerkiksi vuonna 2020 päällystettiin reilut 230 km ja ensi vuonna tullaan päällystämään ainoastaan noin 70 km. Korjausvelka lisääntyy selvästi vuonna 2023 ja määrärahat pienenevät. Tienpidon hoitoon saadaan ensi vuonna 1,3 miljoonaa euroa lisää ja vastaavasti päällysteisiin 3 miljoonaa euroa vähemmän. Parantamiseen ei vuodelle 2023 osoiteta yhtään rahaa.

Visa Niittyniemi kertoi alkuun hieman taustaa itsestään. Hän on aloittanut vuonna 1997 Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksessa. Vesistöpäällikkönä hän on toiminut vuodesta 2000 lähtien. Vesistöyksikön päällikön tehtävä on julkisessa haussa.

Visa nosti **ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** ajankohtaiskatsaukseen ensimmäiseksi teemaksi vihreän siirtymän ja ilmastonmuutoksen hillinnän. Ympäristöministeriö huolehtii, ettei vihreän siirtymän hankkeiden eteenpäin vieminen jää kiinni resursseista. Aluehallintovirastoihin ja ELY-keskuksiin on osoitettu resursseja vihreän siirtymän vauhdittamiseen. Valmistella on ehdotus ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain muuttamiseksi siten, että tiettyjä vihreää siirtymää koskevien ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisia

13.10.2022

lupahakemuksia voidaan aluehallintovirastoissa käsitellä etusijamenettelynä vuoden 2025 loppuun asti. Samaan teemaan liittyy pakotetut energiankäytön muutokset, jotka heijastuvat ympäristölupien valvontaan.

Luontokatoasia on toinen merkittävä teema. EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. METSO-ohjelmaan ja Helmi-elinympäristöohjelmaan tehdään merkittävät panostukset ja luonnonsuojelualueiden tavoitetaso on 700 hehtaaria vuodessa. Tänä vuonna vanhoja metsiä saadaan suojelun piiriin todennäköisesti tavoitteen verran. Haasteisiin metsien kestävästä käytöstä osalta vaikuttaa Venäjän raaka-ainetilanne.

Tavoitteena on saada vedet ekologiseen tilaan ja uusia vesistön kunnostushankkeita on saatu vireille. Tulvariskeihin liittyen on tulossa harjoitus koko Saimaan alueelle. Rajavesistötehtävät on ajettu alas muilta osin kuin valtion sopimuksista tulevien tehtävien osalta. Yksittäisiä hankkeita on tulossa esim. energiayhtiö St1:n metanolitehdas Lappeenrannassa. Hankkeita voisi olla enemmänkin ja uusien ideoiden aktivointiin kannustetaan.

Kommentoitiin, että St1 pilotista on iloittu, mutta uusia hankkeita olisi saatava liikkeelle yhteistyössä. Lisäksi JTF-rahoitus olisi saatava liikkeelle etupainotteisesti. Kannustetaan entistä aktiivisempaan työhön.

4 Alueelliset kehitysnäkymät

Erikoissuunnittelija Tarja Paananen esitteli elokuun tilastotiedon perusteella syksyn alueellisia kehitysnäkymiä. Työllisyystilanne on Kaakkois-Suomessa hyvä. Monien eri työttömyysindikaattoreiden osalta laskua paitsi ulkomaalaisten työttömyysasteen osalta. Työllisyystilanteessa ei vielä näy Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Pitkäaikaistyöttömien määrässä etenkin Imatran seudulla on tapahtunut suurta laskua. Työttömyysaste koko maahan verrattuna on parantunut ja työllisyysaste varsinkin Etelä-Karjalassa on erittäin hyvä. Syytä siihen miksi työllisyys on kasvanut ei tiedetä.

Pk-barometrin mukaan Etelä-Karjalassa näkymät ovat koko maan tasolla ja Kymenlaaksossa odotukset ovat hieman koko maata paremmat. Sisäinen nettomuutto eli muutto kuntien välillä on negatiivista verrattuna vuotta aiempaan. Konkurssien määrässä ei ole juurikaan eroa viime vuoteen. Ukrainalaisten työnhakijoiden määrässä on tapahtunut nousua ja eniten Kotkassa.

Kuluttajien luottamuksessa on koko historian huonoin mittaustulos. Ostovoima on supistunut ja inflaatio oli elokuussa 7,6 %. Energian hinnannousu heikentää niin kotitalouksien kuin elinkeinoelämänkin näkymiä. Energian käytön hallinta yrityksille on entistä tärkeämpää. Venäjän viennin osalta ei ole suurta kriisiä. Metsäteollisuuden päämarkkinat ovat muualla kuin Venäjällä ja odotukset loppuvuoden osalta ovat hyviä. Venäjältä tuotua puuta on onnistuttu korvaamaan, mutta koivukuitupuun riittävyys on vielä epävarmaa.

13.10.2022

Rakentamisen hinnoissa on tapahtunut lievää tasaantumista ja suunniteltuja projekteja on siirretty tai peruttu. Konepajateollisuudessa loppuvuoden näkymät ovat osin epävarmat. Matkailussa on tapahtunut vähenemistä venäläisturistien määrässä. Kaupan alalla liikevaihto on kasvussa hintojen eikä kulutuksen takia. Hamina-Kotkan sataman liikevaihdossa on kasvua puuntuonnista johtuen. Logistiikan osalta vaikuttavat myös Lappeenrannan lentokentän tilanne sekä Vainikkalan ja Imatran raja-asemien sulkeminen ja niiden henkilöstövaikutukset. Maataloustoimialaa kurittavat energian, lannoitteiden ja rehujen hinnannousu. Lannoitemarkkinoiden epävarmuus saattaa aiheuttaa sen, että kaikkia peltoaloja ei käytetä ja tiloja tullaan lopettamaan. Ammattibarometrissa havaintona sotealan osajapula.

Neuvottelukunta kiitti Paanasta selkeästä ja tiiviistä katsauksesta ja keskusteli:

- tiedusteltiin mahdollisia konkreettisia välineitä esim. kunnille vihreän siirtymän rahoitukseen. Pääosin rahoitukset on suunnattu yrityspuolelle, mutta Business Finlandin ja TEMin sivuilta löytyy lisätietoa.
- ulkomaankauppa 3 % plussalla Etelä-Karjalan osalta. Pientä notkahdusta havaittavissa elokuun jälkeen. EU:n alueelle vienti on vähentynyt, mutta ei EU:n ulkopuolelle.
- kauppakamarien toteuttamaan osaajakyselyyn vastasi lähes 1800 yritystä ympäri Suomen, Etelä-Karjalasta 40 vastaajaa. Vastaajien mukaan yrityksistä noin 70 prosentilla on pulaa tai paljon pulaa osaavasta työvoimasta. Valtaosalla yrityksiä työvoiman saatavuus rajoittaa yrityksen kasvua ja liiketoiminnan kehittämistä. Puolet vastaajista arvioi rekrytointitarpeensa kasvavan seuraavan kuuden kuukauden aikana ja yli 70 % arvioi rekrytointitarpeen kasvavan 2–3 vuoden aikana. Osaavasta työvoimasta on pulaa myös tulevana vuosina.
- ELY-keskuksessa on selvitetty kv-opiskelijoiden osalta millaisia asioita yrittäjät kokevat esteeksi palkata heitä töihin. Kielitaito on edelleen esteenä joissakin tapauksissa.
- ministeri Haatainen ja alivaltiosihteeri Pylkkänen ovat tulossa ensi vuoden alkupuolella vierailulle maakuntiin Työvoimatietokartta-hankkeen tiimoilta.
- välituotteiden ja energian hintojen nousu ja kotitalouksissa ruuan hintojen nousu vaikuttaa merkittävästi.
- osajapulaa ja TKI-asioihin OKM:n ja TEMin vielä kohdennettamattomia määrärahoja. Kaakko valmistelee huolellisesti ja tavoitteena on, että TEM jakaisi lisävaltuudet Kaakkois-Suomeen. Interreg Central Baltic -ohjelmaan on menossa rajarahat. Kontaktipiste on tulossa Etelä-Karjalan liittoon.

5 Tulossuunnittelu

Strategiapäällikkö Hanna Kailasto esitteli Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tulossuunnittelua, josta joitakin poimintoja.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategiset painopisteet ovat

- elinkeinorakenteen monipuolistaminen
- ilmastosta ja ympäristöstä huolehtiminen
- saavutettavuuden parantaminen
- työllisyyden ja osaamisen kasvattaminen

13.10.2022

Visio on elinvoimainen ja kestävä Kaakkois-Suomi.

Toimintaympäristön kuvauksessa korostuu Venäjän hyökkäyssodan monenlaiset taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset Kaakkois-Suomeen.

Työllisyyden, yrittäjyyden ja osaamisen palvelujen tulostavoitteet: Kaakkois-Suomen luovien alojen verkoston ja ELO-toiminnan osalta tavoitteet saavutetaan. Jatkuvan oppimisen verkostoissa ja maakunnallisissa ennakointiryhmissä on edetty tavoitteiden mukaisesti. Alueellinen kotoutumisen kumppanuusohjelma on kehittynyt ja sille asetetut tulostavoitteet saavutetaan. Yrityksiä on kontaktoitu aktiivisesti ja palvelutarpeista on muodostettu monipuolisesti CRM-liidejä eri toimijoille. Aktivointitavoite tullaan ylittämään reilusti.

Maatalouden pitkään jatkunut heikko kannattavuus, huonot satovuodet sekä tuotantopanosten jyrkkä hinnan nousu ovat synkistäneet alkutuotannon näkymiä edelleen. Maatalouden investointitukien pääpaino on elpymisvarojen kautta rahoitettavissa aurinkoenergiaratkaisuuksissa. Maaseutuohjelmasta on rahoitettu yritysinvestointeja 1,5 miljoonalla eurolla, mutta määrärahatilanteen vuoksi uusia yritystukia ei voida enää myöntää kuluvana vuonna.

Venäjän ja Suomen välinen liikenne on vähentynyt ja kehittämissyhteistyö on keskeytetty. Maantiekuljetuksissa venäläiset rekat eivät saa enää ylittää EU-ulkorajaa, rautateillä ei kulje ulkorajan ylittäviä henkilö- eikä tavaraliikenne, ja vesiliikenne Saimaan kanavassa on täysin pysähdyksissä.

Liikennettä koskevat tulostavoitteet:

Tieverkon palvelutaso on pystytty säilyttämään niukoista määrärahoista huolimatta panostamalla teiden korjauksiin ja hoitoon. Henkilövahinko- ja onnettomuuksien vähennystavoitteeseen sekä kansalaisten tyytyväisyystavoitteisiin päästäneen. Raskaan liikenteen tyytyväisyystavoitteeseen pääseminen on vielä epävarmaa. Runsasluminen talvi aiheutti isoja haasteita eikä talvihoidon palvelusvaatimuksiin päästy.

Ympäristöä koskevat tulostavoitteet:

Vihreä siirtymä painottuu ja luonnonsuojeluun tehdään merkittäviä panostuksia. METSO-, VELMU-, Helmi- ja Veden vuoro -ohjelmilla on saatu vahvistettua erityisesti luonnonsuojelun, vesien- ja merenhoidon sekä vesistö-kunnostusten vaikuttavuutta. ELY-keskuksella on ollut merkittävä rooli Hiihtolanjoen ennallistamisessa, mikä on edennyt Lahnasenkosken kunnostukseen. Ympäristölupavalvonnan määräaikaistarkastukset arvioidaan saatavan hoidettua tavoitteen mukaisesti.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa tulee pystyä huomioimaan kahden maakunnan ja toimipaikan tarpeet (Kouvola, Lappeenranta) sekä ELY-keskuksen useat toimialuettaan laajemmin hoidettavat keskitetyt tehtävät. Alueellisen toiminnan perusta on asiakkaiden ja sidosryhmien tunteminen. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen henkilöstön osaamisen ylläpitoa

13.10.2022

painotetaan ja asiakaslähtöisyys, asiantuntijuus ja yhteistyö huomioidaan arvoina toiminnassa.

Lopuksi Kailasto pyysi näkemyksiä millä tavoin voimme yhdessä edistää elinvoiman lisäämistä ja hiilineutraaliuden tavoittelemista. Todettiin yhteen-
vetona, että elinvoima lisääntyy kun yrityksiä, investointeja ja työpaikkoja saadaan lisää.

6 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään joulukuussa Salpakeskuksessa. Tarkempi ajan-
kohta ilmoitetaan myöhemmin kalenterikutsussa.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokouksen osallistujia ja päätti kokouksen klo 15.50.

Puheenjohtaja

Satu Mäkelä

Sihteeri

Sanna Lindqvist